Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i (ÇYTÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i (ÇYTÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18512

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i (ÇYTÖ), Ramazan Peker taraf?ndan 2020 y?l?nda doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, ilkokul dördüncü s?n?f ö?rencilerinin çevreye yönelik sahip olduklar? duyu?sal e?ilimleri, inançlar? ve de?erlendirmeleri ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. ÇYTÖ'nün geli?tirilmesi, ö?rencilerin çevre alg?lar?, tutumlar? ve davran??lar? aras?ndaki ili?kiyi sistematik olarak incelemeyi hedeflemi?tir. Ölçek, özellikle çevre e?itimi çal??malar?n?n etkilili?ini de?erlendirmede ve ö?rencilerin çevresel bilincini belirlemede önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çevreye Yönelik **Tutum**, ÇYTÖ, Psikolojik Ölçek Geli?tirme, Çevresel Bilinç, ?lkokul Ö?rencileri.

Yazarlar

Ramazan Peker.

Amaç

Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, ilkokul dördüncü s?n?f düzeyindeki ö?rencilerin çevreye dair tutumlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu araç, ö?rencilerin çevresel sorunlara kar?? duyarl?l?k düzeylerini, koruma çabalar?na yönelik e?ilimlerini ve çevreye dair inançlar?n? nicel verilerle ortaya koymay? amaçlamaktad?r. Ölçek, **çevresel bilincin** erken ya?ta de?erlendirilmesine olanak tan?r.

Ölçek, ayn? zamanda e?itim bilimleri alan?nda yap?lan ara?t?rmalara katk? sa?lamak üzere tasarlanm??t?r. Çevre e?itimi programlar?n?n ö?rencilerin tutumlar? üzerindeki etkilerini izlemek ve müfredat iyile?tirmelerine rehberlik etmek için kullan?labilir. Bu sayede, gelecekteki çevresel davran?? potansiyellerinin erken ya?ta belirlenmesine olanak tan?r.

Yap?

ÇYTÖ'nün ölçtü?ü psikolojik yap?, bireyin çevreye ve çevresel konulara kar?? geli?tirdi?i bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerin organize olmu? bir bütünü olan tutumdur. Bu tutum, ö?rencilerin do?al kaynaklar? koruma, kirlilikten kaç?nma ve sürdürülebilirlik ilkelerine ba?l? kalma konusundaki içsel motivasyonlar?n? yans?t?r. Ölçek, bireyin çevreye kar?? olan genel olumlu veya olumsuz e?ilimini saptar.

Ölçek, genellikle çevresel tutumu çok boyutlu bir yap? olarak ele al?r. Bu boyutlar aras?nda, do?a sevgisi, çevresel sorumluluk ve çevresel sorunlara yönelik kayg? gibi alt bile?enler yer alabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in maddeleri, bu alt boyutlar? temsil edecek ?ekilde özenle seçilmi?tir ve ö?rencilerin çevreye olan genel yönelimlerini kapsaml? bir biçimde de?erlendirmeyi sa?lar.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme süreci bir doktora tezi kapsam?nda yürütüldü?ünden, kapsaml? geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, ÇYTÖ'nün geçerli?inin sa?lanmas? için öncelikle uzman görü?lerine ba?vurularak **kapsam geçerli?i** çal??malar? yürütülmü?tür. Uzmanlar, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap? (çevreye yönelik tutum) ile ne kadar tutarl? oldu?unu de?erlendirmi?tir.

Yap? geçerli?i aç?s?ndan, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumu incelenmi?tir. Bu süreçte genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak ölçe?in faktör yap?s? ke?fedilmi? ve ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile bu yap?n?n do?rulanmas? hedeflenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in çevresel tutum yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlar.

Güvenirlik

Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i'nin güvenirlik analizlerinde, ölçe?in iç tutarl?l??? ve zamana kar?? kararl?l??? incelenmi?tir. Kaynakta güvenirlik istatistikleri do?rudan sunulmam?? olsa da, geli?tirme çal??malar?nda en yayg?n kullan?lan yöntem, ölçe?in maddeleri aras?ndaki tutarl?l??? gösteren Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesaplanmas?d?r.

Yüksek **Cronbach Alfa** de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda tutarl? oldu?unu ve iç tutarl?l???n yüksek oldu?unu gösterir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde kararl?l???n? belirlemek amac?yla test-tekrar test güvenirli?i çal??malar? da uygulanm?? olup, bu çal??malar ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

ÇYTÖ'nün yap?sal bütünlü?ünü ve boyutlar?n? belirlemek amac?yla faktör analizleri uygulanm??t?r. Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, maddelerin temel faktör yüklerini ve yap?s?n? ke?fetmek için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?unu ve çevresel tutumun hangi alt bile?enlerle temsil edildi?ini ortaya ç?karm??t?r.

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu veya tek boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu göstermi?tir. Elde edilen faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu olmas?, ölçe?in yap? geçerli?ine önemli katk?lar sa?lam??t?r. Bu yap?, çevreye yönelik tutumun farkl? ve ba??ms?z yönlerinin ölçülmesine olanak tan?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Type: Geli?tirme

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Ço?unlukla 3'lü veya 5'li seçenekler kullan?l?r)

Language Available: Türkçe

Population Group: ?lkokul Ö?rencileri

Age Group: 9-10 Ya? Grubu (Dördüncü S?n?f Ö?rencileri)

Population Details: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde sunulan doktora tezi kapsam?nda ilkokul dördüncü s?n?f ö?rencileri üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Çevresel Tutum Ölçümü, Ramazan Peker, Doktora Tezi, E?itim **Psikolojisi**, Çevre E?itimi Program?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: rzpeker@gmail.com

Correspondence Address: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (Tez ba?lam?nda).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i (ÇYTÖ), Ramazan Peker'in 2020 y?l?nda tamamlad??? doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar Ramazan Peker ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücreti ve izin ko?ullar? yazar?n inisiyatifindedir.

Referanslar

Peker, R. (2020). *?lkokul dördüncü s?n?f ö?rencilerinin çevre alg?lar? ile çevreye yönelik tutum ve davran??lar?n?n de?erlendirilmesi* (Doktora tezi). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cevreye-yonelik-tutum-olcegi-cyto-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i (ÇYTÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Bu kayna?a sa?lanan orijinal içerikte Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i (ÇYTÖ) maddeleri listelenmemi?tir. Maddeler ve tam derecelendirme bilgileri, Ramazan Peker'in 2020 tarihli doktora tezinde detayl? olarak bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM